

JAN KLECANDA

MALOMĚSTSKÝ APOŠTOL.

KUS HISTORIE Z MALÉHO MĚSTEČKA.

Purkmistru Jarolímkovi i jeho novému tajemníku dostalo se v několika dnech satisfakce, aniž by bylo bývalo třeba prohlášení rozsudku, ale městečku tím klid rázem nevrátil, aniž zhojena rána, již Jarolímek tak těžce nesl.

Od osudného toho dne starý pán chodil jako tělo bez duše, starostenský nic ho již nešlilo. Jen na veliké domluvy pana faráře dal si říci, aby úřad svůj neokládal před vypršením lhůty, a v úzkostlivosti, jež stala se skoro chorobnou, od rána do večera se Zemanem přehlížel a počítal staré a nové účty, hledaje něco, co by snad bylo zavdalo podnět k podezřívání.

Pomalou však přece zapomínalo se na neblahou tu událost na radnici, když na městečko a okolí přibíhala se nová pohroma.

V okresním městě zemřel náhle pokladník Občanské záložny, jenž spravoval pokladnu ústavu od svého počátku a požíval všeobecné důvěry a vážnosti i jako početlivý občan i jako muž domněle bohatý. Vzdělo se o něm sice, že má všelijaké chybičky, zejména že, než ženat a otec rodiny, má velice silně vyvinutou slabost vůči krásnému pohlaví a že často až do Prahy i do Vídně jezdívá za milostnými dobrodružstvími. Vědělo se, že vede nádherný dům a hraje rád o vysoké peníze, leč to všecko bylo věcí, jež člověku bohatému a váženému ani nemohly býti za chyby počítány. Sotva že však zavřel oči, proskočily městem a celým okresem pochybnosti, je-li pokladna v pořádku. — A nebyla! Při důkladné revizi shledán veliký deficit, deficit tak obřomný, že bylo patrné, že ústav nemá se udržeti.

Následkem toho nastal v celém okrese poplach, jehož prvním důsledkem bylo, že kde jaký křesťanský nebo židovský liehář, ihned každý naléhal na své dlužníky o placení, a pokud měl v rukou směňky již propadlé, začaloval.

Také Saehs i Kraus vrhli se na své pohledávky, a mezi prvními obětmi byli dva rolníci ze vzdálenějších obcí, kteří byli členy obou záložen, letňanské i okresní. Ti dva přihlásili se v Letňanech, že vše dobře, kdy výbor šlo o to, aby domácí lidem dokázal, že záložna v okolí požívá důvěry, a aby je tak spíše k ústávnosti přilákal. V horlivé snaze té výbor nepočínal si dosti opatrně při přijímání nových členů. Ostatní oba ti občané byli lidé na oko dobře situovaní, ale ovšem tajně prodlužení a vězí ve spárech liehářských pijaví. Přišli plni nadějí pro snahu letňanských besedářů a přihlásili se každý hned s několika podfily. Což divu, že výbor, jenž doma nacházel tak málo porozumění a ochoty, odmítl se jim, když pak za nedlouho přišli pro půjčky, tím, že jim je bez dlouhého vyšetřování jejich poměrů povolí.

A pojednou oba ti dobří lidé byli na hromadě a Saehs se škodolibě a zcela veřejně komus pochlubil, že on to byl, jenž jim doporučil, aby se vypůjčili též v Letňanech.

Opakovalo se pak totéž, co stalo se při dražbě obou lhoteckých statků. Hotových peněz nebylo a kdo je měl, nedal z ruky, poněvadž důvěra byla v celém okrese otřesená. Statky prodány hubokou pod cenou a staly se majetkem liehářů, již je rozparelovali. Obě záložny při tom vyšly na prázdno.

Novou ranou touto, jež urychlila uvalení konkursu na záložnu v okresním městě, otřesená byla v umných základech i záložna letňanská. Zpráva o tom, že utrpěla veliké škody, jako bleskem rozletěla se po celém okolí a kde kdo měl v záložně vklad, přihnal se, aby žádal své peníze zpět.

Toho dne bylo před radnicí hořlé šepnutí. Lidé byli jako posadlí a přišlo rvali se a vstoup do obecního domu, kde nyní záložna měla svou úřadovnu, aby Zeman mohl oba své úřady lépe obstará-

vatí.

V pokladně záložny bylo všeho všudy několik stovek, jež v malé chvíli byly rozhváčeny prvními, kteří se ze vkladatelů dostavili. Když tito odcházeli, tvářice se radostně, jakoby byli vyplaceni peníze na ulici našli, rozléto se hloučkem čekajících udiveně narušení. Lidé, kteří se sem hnali pro peníze, divili se nyní, vidouce, že peníze jsou. Již již počínala se vracet důvěra v záložnu.

"Vyplácejí," zvolal kdosi, "tak je vidět, že peníze jsou a budou to asi všechno plané pomluvy."

"Pojďme domů a nechme to zje! Vskak o to nepřijdeme," vyběhl jiný a již bylo patrné, že stačil by příklad jediného člověka, aby druzí odcházeli na ním.

"A jen je vyzkoušejme, jak dlouho to vydrží!"

"Já domů nejdu, pokud nevidím svých peněz," honosivě řekl jiný. "Zítra je zde třeba zase uložím, ale vidět a mít v ruce je musím."

"A když už je budete mít buď teď rád a nechte si je! Já bych v žádné záložně nenechal ani krejcaru. Vskak jsme to viděli vedle v městě."

"Tak! Já tam také přijdu o dvě desítky, jež jsem tam měl uloženy. A měl bych zde trátit také?" vřikal kterýs přespolní sused. "To už by musil hrom do té lidské poctivosti!"

"Vidíte, tady to máte! Posnívali se nám, že ještě schovávalme zlatníky do punčoch a teď nám je roztáhali!"

"Naše praeeně ustrádané peníze rozpůjčili zadluženým sedlákům!" vyřikal sused měšťan, ale sedláci mu neměli.

"A vy holoto městská, však jste nás sem sami do města volali a peníze z nás márnili," ozval se uraženě kdosi ze selských.

Hluk stával se stále větším, když ve dveřích úřadovny zjevil se purkmistr s farářem.

"Peníze chceme, své peníze!" ozvalo se rázem ze třiceti, čtyřiceti hrdel.

"Počkejte, teď nám fuknou, že už nic nemají a pošlou nás domů," zvolal někdo a zmaňj tak hned předem úmysl obou mužů.

"Lidičky, pokud byly hotové, vypláceli jsme!" ozval se otec Jarolímek. "Uznáte však, že tak velkou hotovost pohromadě mítí nemůžeme. Musíme si peníze dříve opatřiti. Přijďte zítra, pozejtří — a budete všichni na krejear vyplaceni."

Shluk lidí se na okamžik utišil. Někteří uznávali, že je to tak zcela přirozeno, jiní — zvláště ti, kteří stáli v popředí — ostýchali se purkmistrovi křičet do očí.

"My chceme peníze hned! Máte to ve stanovách, že malé vklady vyplácejí se bez výpovědi!" zvolal kdosi ze zadu a výkřikem tím jakoby byl ostatním ústa-rozvázal.

"Peníze chceme! Chceme své! Nemusíme čekat do zítřka!" ozývalo se se všech stran.

"Já chej svých dvacet zlatých hned," vzdorovitě řekl kterýs přespolní občan, protlínaje se ku předu. "Já sem zítra zas nepoběhnu, a tu dvacítku tam snad přece máte?"

"Nic nemají! Všecko proбили!"

"Proбили a propili," prohodil kdosi a všeobecný smích odměnil ho za ten vtip.

"Lidičky, neprobili jsme nic, ale rozpůjčili vašim přátelům. — Dnes již nemáme ani krejearu, ale peníze se opatřít!" rozechvěným hlasem řekl farář Vorel, postoupiv ku předu.

"Velebný pane, vášť už založně ani žid nepůjčí!" zaznělo zase posměšně z davu.

"Ovšem že ne," odvětil farář. "Židé nám nepůjčí, poněvadž vědí, že jsme pracovali proti nim. Ale opatřime peníze odjinud."

"Tak! To je čistě hospodářství! Kam jste dali naše peníze? Kde jsou naše peníze?" rozléto volaj jiný ze vkladatelů, a "Kde jsou naše peníze?" opakoval po něm sbor.

"Lidé, máte rozum či jste jako

malé děti?" rozhorlil se purkmistr. "Což myslíte, že peníze zůstanou ležet doma, kde by nenesly užitku? Peníze jsou rozpůjčeny a my musíme buď dlužníky vyzvat, aby zaplatili, nebo si na tyto své pohledávky vypůjčime, abychom vám mohli vrátit vaše vklady."

Několik klidnějších lidí uznávalo správnost těchto důvodů, ale většina byla již rozeštvaná nebo postrašena. Zdálo se těm lidem, že jim jejich praeeně zahospodařené peníze unikají, že zítra již bude pozdě a dnes, dnes snad ještě dá se něco zachrániti.

"Pojďme tedy domů! Přijdeme zítra!" vyzval kdosi své nejbližší.

"Nechodte! Nechodte! Kdož ví, co zítra bude!"

"Aby nám kasír také přes noc umřel," ozvalo se potupně a zlostný smích byl ozvěnou těch slov.

"A ba, ti páni jsou všichni stejní!"

"Přátelé!" ozvalo se v tom ode dveří radnice a zástupem dráje se dovnitř Václav, jenž byl se doma dozvěděl, v jaké úzkosti nachází se jeho otec i farář.

"Holá, tu jde jeden, který nese peníze!" vřikal zase smáček, jenž svými vtipy a poznámkami stále lid dráždil.

"Pane předsedo! Peníze sem! Peníze chceme!" volali jiné zlostně se smějíce, druzí ustrašení a rozhorlení.

"Přátelé, pro bůh, co to počináte!" volal Václav do podrážděného davu. "Chcete rozbít dílo celoroční práce, chcete nám pochovat záložnu, kteráž tak mnohým z vás pomohla a bude jednou pozhánáním pro celou obec?"

"Nechte řeči a dejte peníze!"

"Vy chcete pomoci, ale sobě, ne nám!"

"Poslouchejte ho, lidičky, bude kázání!" posměšně volal kdosi.

Václav, nemoha se k slovu ani dostat, bezradně pohlížel na otec a velebníčka, již stáli zde zmloučeni.

"Marno mluvit," vzdychl purkmistr, pokrčiv rameny. "Zde rozum nic nepomůže! Ti lidé jsou pošťváni."

Někdo z bližších zaslechl toto slovo a hned se ho chytil.

"Psi se štvou, ale ne lidi, rozumíte?"

"Cože? Psi nám nadávají? — Slyšíte, lidé?"

Všeobecný řev rozvášněného davu odpověděl na domnělou urážku.

"Zasloužili by, abychom jim to rozházeli!"

"Lidé, mějte rozum a slyšte, co vám chej říci, jinak budete zde stát věčně a k svým penězům nepřijdete," zvolal Václav, přehlušiv shromáždění svým mohutným hlasem. Pohrůzka ta přece pomohla a na okamžik zavládo ticho.

"Nepřátelé záložny vás popudili, rozhodivše mezi vás nedůvěru. Záložna utrpěla trochu škod, ale nikoliv naší vinou. Však to víte všichni, jak. Ale přes to jsou vaše peníze dobře uloženy a nikdo nepřetráfi ani krejearu. Kdo peníze chce, dostane je zítra. Dnes nic nevyhrožíte, ani nevyhrožíte, poněvadž nevíte."

Ozvalo se hlasité mručení i popuzující šepoty, leč Václav nedal se vyrušiti.

"Máte-li však dobrou vůli, nechejte-li poškoditi mladý závod, zvolte si několik lidí ze sebe a vyšlete je, aby provedli ihned revizi záložny. Přesvědčte se, že hospodařime s vašimi penězi poctivě a nemusíte žádati výplatu svých vkladů."

"Nedejte se napálit! Jaká pak revize? Z nás nikdo by tomu nerozuměl, co by mu ukazovali."

"Nikoho nevolte! Zamazali by mu oči."

"I spíš by ho podmazali!"

"Lidé, takhle vy soudíte o nás, kteří jsme mezi vámi v poctivosti sešedivěli?" zvolal farář rozlostně. "Tak smýšlíte se svým duchovním rádem a otcem?"

Spravedlivá výčitka starého kněze přece jen u většiny přítomných neminula se s dýmekem.

"Vášť my ne vás, velebný pane!"

"Nechtěli jsme urazit! Ani nás ucnapsadlo podezřívání."

"A tedy já snad? Či zde máš syn? Mluvte, proneste své obvinění!" zvolal starý Jarolímek.

"Ale pojďme! Stydíme se! Dali jsme se seřvat!" zvolal jeden ze susedů, obrátiv se k východu. A hned celá řada jiných šla za ním.

"Ne, ne, přátelé! Takhle neodcházejte," zakřikl je farář. — "Zvolte si revisory! Je potřeba, abyste se hned přesvědčili a důvěra bude zas upevněna."

"Důvěra sem, důvěra tam! Jsme lidé sarteční. Nechám peníze doma v trublici a vím, že o ně nepřijdu."

Několika obzvláště horlivým, již náležel buď k nepřátelům besedářů nebo chtěl se zavděčiti Saehslovi a Krausovi, nechtělo se ven, leč když neměli již za sebou rozvášněný dav, obrátili se i oni rozpačité k odchodu. Farář i otec Jarolímkové marně snažili se přemluvit je, aby podjali se revize účtů. Nešťof jim o upevnění důvěry v záložnu, nýbrž právě oopak.

Konečně odešli z radnice i poslední vkladatelé a naši přátelé osaměli. Měky vrátili se do městské úřadovny, kde Zeman a Ječmínáček seděli jako bez ducha, čekajíce, jak venku vše skončí.

Farář i purkmistr zničení a vysílení dopadli na židle. Václav sám též sotva slova schopem, přistoupil k oknu a pohlížel do náměstí, kde lidé posud stáli ve skupinách, horlivě rokuje o tom, co se stalo.

"Eh, byl to dnes horký den," zvolal konečně velebný pán, jenž první se vzpamatoval. "Zapotřebí jme se přátelé!"

"A což teprve zítra?" beznadějně vzdychl purkmistr. "Dnes ještě jme se jich zbavili. Byla tu výmluva, kterou konečně přece uznali, leč co zítra?"

"Nu, do zítřka máme čtyřadvacet hodin a to nás již může něco chytrého napadnouti," odušil bode farář. "V nejhorském případě odkážeme je na pozejtří, jak jsme jim již dnes naznačili."

"A pozejtří?"

"To máme zase čtyřadvacet hodin," zněla odpověď. "Jen ne vřete hlavy! Václave, i vy?" obrá-

Zdarma všem trpícím mužům, ženám a dívkám.
Obrázíte na zkoušky lék zdarma na několik dnů.
Žádný patentní lék.

Wheoljrovo Bylinné thé je silitel jater, ledvin akrvocistite
Muži, ženy, dívky a starouškové.

Často nevíte, co Vás více bolí, a tu náš lék dá úlevu a zdraví.
Pište ještě dnes!

Jest to čistý přírodní lék a poskytné úlevy při zácpě, záduše, kyselosti v žaludku, žlučnatosti, obtížném trávení, jaterních obtížích, bolestech hlavy, červecích, bolestí v zádech, nezávinnosti, malárii, kašli, nastuzení, bolavém hrdle, zlaté žile, revmatismu, neuralgii, dně, bolesti v boku, bolesti v kříži, rozčilenosti, zemdlenosti, ztrátě chuti k jídlu, ospalosti, žlutence, pupenicích, vyrážce, tasemnicí, svrabu, vodnatelnosti, srdeční vadě, boulech, nádorech, i Se-jích, zastaralých bolestech a všech nepořádech krve a ledvia. — Chutí jest velice příjemné.

V případě nevolné stolice, nejsou počítovány špatné výsledky, ani bolestný, odporový pocit jako při užívání jiných prostředků. Jest to prostředek, dodávající chuti, avážesti a síly celé soustavě, v jakémkoliv stádiu a nemoci. Každá bylina v něm koná svou zvláštní povinnost v těle.

Máme test záručené léčení pro KATAR. Trpící, slabé, unavené, předčasně sestřelé matky a ženy, slabé a bledé dívky: Máme zvláštní léčení pro všechny bolestné, chonlostivé nemoce žen a dívek v jakémkoliv případě a stádiu. Neodkládejte s léčením až bude pozdě. Zachraňte Vaše zdraví. Jsme vždy trpícím mužům, ženám a dívkám k službám. Na tisíce krajanů užívalo a užívá naše léky k úplné spokojenosti a kdo jednou naše léčení zkusil, sám ho z vlastního přesvědčení dále odporučuje trpícím. Popište a důvěrou svou nemoc a pošleme Vám obratem počty poradu a lék zdarma na několik dní na zkoušku a knížky o nemocích. Nepošlejte peněz! Zkouška Vás přesvědčí. Račte psát anglicky neb česky. Adressa:

MARIE VOTÝPKA, c. of 9x2mtf
Theopholine Remedy Co., Dept. 10, So. Bend, Ind

Byl po měsíce upoután na lůžko a lékař pro něj nemohl ničeho udělat. Pamatuji se, že dostal si bednu Hoboka a užívá je a už nikdy více nebyl rheumatismem trápen. Stal se silným, zdravým mužem po užívání Hoboka. Můj otec jmenoval se Chas. Lex z Ringtown, Pa."

Tímto způsobem se pověst nějakého léku šíří a pokolení na pokolení. Stoleté užívání dokázalo pozoruhodné léčivé síly Dra. Peter Fahrney & Sons v Chicagu: Dodává se lidem přímo od místních jednatelů, ustanovených od majitelů. Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19—25 So. Hoyne ave., Chicago, Ill.

Je-li kdy zapotřebí léku ve vaší rodině, budíž to lék Severův.

Při shýbání se a zdvihání tíže

dle bolesti v zádech poznáte nejlépe, že jsou vaše ledviny slabé a neudržív. Stav takový musí se napravit, aby nepovstala vleklá choroba.

Severův Silitel Ledvin a Jater

slabé ledviny posiluje, nedůživé uzdravuje a takovými je udržuje. Napravuje různé poruchy měchýře. Je to lék pro osoby obého pohlaví a každého věku.

Cena 50c a \$1.00 za láhev.

Obrázíte v lékárnách. Nikdy nezapomeňte říci, že si přejete pouze léky Severovy a vždy se přesvědčte, že vám byly dány ty pravé. Jest mnoho nápodobenin; takových nepřijímejte. Severovy léky mají návod v české řeči.

Pan Alois Gabrian ze Sublet, Wyo., oznamuje: "Po léta trpěl jsem nemocí ledvin, zkoušeje všelijaké prostředky bezvýsledně, až jednou můj přítel praví ke mně: "Proč neuvítáte Severův Silitel ledvin a jater?" Poslal jsem si pro láhev tohoto léku a shledal, jak dobře účinkuje, objednal jsem si ještě 2 láhve, po jejich využití byla choroba odstraněna. Soudím, že pro slabé a neudržív ledviny ne-nalezl bych nic lepšího."

Severova Žaludeční hořká.
udržuje zdravé výkony zařívacího ústrojí, působí dobrou chuť k jídlu a napravuje choroby, mající původ v oslaběním a porušeném žaludku. Posilující lék pro osoby slabé, nemocné i pro staré.
Cena \$1.00

Severův Balsám pro plíce.
zastaví kašel rychleji, než kterýkoliv jiný prostředek. Slouží co ochrana proti zápalu plic a jiným vážným onemocněním. Těžký dech stane se po něm lehčím. Jest příjemný k užívání pro děti i dospělé.
Cena 25 a 50c

Máte již Severův Kalendář na ten to rok? Požádejte za výtisk vašeho lékárníka.

Pisemní porada lékařská zdarma pro každého.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Shluk lidí se na okamžik utišil. Někteří uznávali, že je to tak zcela přirozeno, jiní — zvláště ti, kteří stáli v popředí — ostýchali se purkmistrovi křičet do očí.

"My chceme peníze hned! Máte to ve stanovách, že malé vklady vyplácejí se bez výpovědi!" zvolal kdosi ze zadu a výkřikem tím jakoby byl ostatním ústa-rozvázal.

"Peníze chceme! Chceme své! Nemusíme čekat do zítřka!" ozývalo se se všech stran.

"Já chej svých dvacet zlatých hned," vzdorovitě řekl kterýs přespolní občan, protlínaje se ku předu. "Já sem zítra zas nepoběhnu, a tu dvacítku tam snad přece máte?"

"Nic nemají! Všecko proбили!"

"Proбили a propili," prohodil kdosi a všeobecný smích odměnil ho za ten vtip.

"Lidičky, neprobili jsme nic, ale rozpůjčili vašim přátelům. — Dnes již nemáme ani krejearu, ale peníze se opatřít!" rozechvěným hlasem řekl farář Vorel, postoupiv ku předu.

"Velebný pane, vášť už založně ani žid nepůjčí!" zaznělo zase posměšně z davu.

"Ovšem že ne," odvětil farář. "Židé nám nepůjčí, poněvadž vědí, že jsme pracovali proti nim. Ale opatřime peníze odjinud."

"Tak! To je čistě hospodářství! Kam jste dali naše peníze? Kde jsou naše peníze?" rozléto volaj jiný ze vkladatelů, a "Kde jsou naše peníze?" opakoval po něm sbor.

"Lidé, máte rozum či jste jako